

RAQAMLI KAMPUS KONSEPSIYASI VA TA'LIM SAMARADORLIGI**Namozov Sodiqjon Sayfilloyevich**

Osiyo Xalqaro Universiteti magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18352648>

Annotatsiya. Mazkur maqolada raqamli kampus konsepsiyasining nazariy asoslari, zamonaviy oliy ta'lim tizimidagi o'rni va ta'lim samaradorligini oshirishdagi ahamiyati kompleks tahlil qilinadi. Raqamli kampus ta'lim, ilmiy-tadqiqot va boshqaruv jarayonlarini yagona raqamli muhitda integratsiyalash orqali ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qilishi ilmiy jihatdan asoslanadi. Maqolada raqamli infratuzilma, elektron ta'lim platformalari, axborot boshqaruv tizimlari hamda ularning ta'lim natijalariga ta'siri yoritiladi. Shuningdek, raqamli kampusni joriy etish bilan bog'liq muammolar va istiqbollar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: raqamli kampus, raqamli ta'lim, ta'lim samaradorligi, oliy ta'lim, axborot texnologiyalari, ta'lim boshqaruvi.

DIGITAL CAMPUS CONCEPT AND EDUCATIONAL EFFECTIVENESS

Abstract. This article provides a comprehensive analysis of the theoretical foundations of the digital campus concept, its role in the modern higher education system, and its significance in enhancing educational effectiveness. It is scientifically substantiated that the digital campus contributes to improving the quality of education by integrating educational, research, and administrative processes into a unified digital environment. The article examines digital infrastructure, electronic learning platforms, information management systems, and their impact on learning outcomes. In addition, the challenges and future prospects associated with the implementation of the digital campus are analyzed.

Keywords: digital campus, digital education, educational effectiveness, higher education, information technologies, educational management.

КОНЦЕПЦИЯ ЦИФРОВОГО КАМПУСА И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация. В данной статье проводится комплексный анализ теоретических основ концепции цифрового кампуса, его роли в современной системе высшего образования и значения в повышении эффективности образовательного процесса. Научно обосновывается, что цифровой кампус способствует улучшению качества образования за счёт интеграции образовательных, научно-исследовательских и управленческих процессов в единую цифровую среду. В статье рассматриваются цифровая инфраструктура, электронные образовательные платформы, информационные системы управления и их влияние на результаты обучения. Также анализируются проблемы и перспективы внедрения концепции цифрового кампуса.

Ключевые слова: цифровой кампус, цифровое образование, эффективность образования, высшее образование, информационные технологии, управление образованием.

Raqamli transformatsiya jarayonlari zamonaviy oliy ta'lim tizimining rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatib, ta'lim jarayonini tashkil etish va boshqarishda yangi yondashuvlarni yuzaga keltirmoqda.

Shu jarayonda "raqamli kampus" konsepsiyasi oliy ta'lim muassasalarida ta'lim, ilmiy-tadqiqot va ma'muriy faoliyatni yagona raqamli axborot muhitida integratsiyalashga qaratilgan tizimli model sifatida shakllanmoqda.

UNESCO tomonidan ta'kidlanishicha, raqamli kampus ta'lim jarayonida ochiqlik, shaffoflik va uzluksizlikni ta'minlash orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi [1]. Mazkur konsepsiya elektron ta'lim platformalari, raqamli kutubxonalar, talaba axborot tizimlari hamda boshqaruv axborot tizimlarining o'zaro bog'liqligini nazarda tutadi.

Raqamli kampus axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT), avtomatlashtirilgan tizimlar va raqamli resurslar integratsiyalashgan ta'lim muhiti bo'lib, ta'lim jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. U ta'limning barcha darajalariga ta'sir ko'rsatuvchi keng qamrovli transformatsiya dasturi hisoblanadi.

Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli kampus sharoitida ta'lim samaradorligi, avvalo, o'quv jarayonining moslashuvchanligi va talaba markazli yondashuv orqali ta'minlanadi.

Talabalar raqamli o'quv resurslaridan istalgan vaqt va makonda foydalanish imkoniyatiga ega bo'lib, bu mustaqil ta'lim ulushining oshishiga olib keladi [2]. OECD hisobotlarida qayd etilishicha, raqamli platformalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayonlari talabalar faolligini oshiradi va bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi [3]. Shu bilan birga, raqamli baholash va monitoring tizimlari ta'lim natijalarini doimiy tahlil qilish imkonini berib, o'quv jarayonidagi kamchiliklarni o'z vaqtida aniqlashga xizmat qiladi.

Raqamli kampus ta'lim sifati va samaradorligini oshirishda muhim omil sifatida namoyon bo'ladi. U ta'lim jarayonining ochiqligi va shaffofligini ta'minlash orqali baholash tizimida adolat va xolislikni kuchaytiradi. Xususan, "E-University" kabi elektron universitet tizimlari subyektiv omillarning kamayishiga xizmat qilib, ta'lim muhitida ishonchni mustahkamlaydi. Bunday tizimlar o'qituvchi va talaba o'rtasidagi munosabatlarni ochiq axborot almashinuvi asosida tartibga soladi.

Raqamli kampus sharoitida ta'lim resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari kengayadi. Talabalar elektron manbalar, raqamli o'quv vositalari va turli onlayn xizmatlardan faol foydalangan holda mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu jarayon ularning axborot bilan ishlash kompetensiyasi va o'zini o'zi rivojlantirish salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Ta'lim va kampus boshqaruvi jarayonlarini avtomatlashtirish raqamli kampusning muhim afzalliklaridan biridir. Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida tashkil etilgan avtomatlashtirilgan tizimlar, jumladan, onlayn to'lovlar, elektron navbatlar va ma'muriy xizmatlarning raqamlashtirilishi vaqt tejashini ta'minlab, umumiy samaradorlikni oshiradi. Natijada, o'qituvchilar va talabalar asosiy pedagogik faoliyatga ko'proq e'tibor qaratish imkoniga ega bo'ladilar.

Raqamli kampus ta'lim metodlarining yangilanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Raqamli didaktika va zamonaviy ta'lim modellari asosida tashkil etilgan o'quv jarayoni o'qituvchilarning innovatsion yondashuvlar va yangi pedagogik shakllardan foydalanishiga sharoit yaratadi. Bu esa ta'lim sifatining oshishiga va o'quv jarayonining samaraliroq tashkil etilishiga olib keladi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar masofaviy ta'limni samarali amalga oshirish imkonini beradi. Bu holat, ayniqsa, hududiy yoki moddiy resurslari cheklangan sharoitlarda ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Masofaviy ta'lim orqali ta'lim jarayonining uzluksizligi ta'minlanadi.

Raqamli kampus talabalar rag'batining oshishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Raqamli muhitda voyaga yetgan "raqamli avlod" vakillari uchun interaktiv va multimedia vositalariga asoslangan ta'lim jarayoni qiziqarli va motivatsion bo'lib, ularning o'quv faolligini oshiradi.

Raqamli kampus konsepsiyasining muhim jihatlaridan biri ta'lim boshqaruvining samaradorligini oshirishdir. Elektron hujjat aylanishi, avtomatlashtirilgan rejalashtirish va ma'lumotlarni tahlil qilish vositalari boshqaruv qarorlarining tezkor va asosli qabul qilinishini ta'minlaydi. Castellsning ta'kidlashicha, raqamli tarmoqlarga asoslangan jamiyatda ta'lim muassasalari faoliyatining samaradorligi axborot oqimlarini boshqarish darajasi bilan chambarchas bog'liqdir [4]. Shu sababli raqamli kampus modeli oliy ta'lim muassasalarida resurslardan oqilona foydalanish va tashkiliy jarayonlarni optimallashtirish imkonini beradi.

Shu bilan birga, raqamli kampusni joriy etish jarayoni muayyan muammolar bilan ham kechadi. Tadqiqotchilar pedagog kadrlarning raqamli kompetensiyasining yetarli emasligi, texnik infratuzilmaning cheklanganligi va axborot xavfsizligi bilan bog'liq xatarlarni asosiy to'siqlar sifatida ko'rsatadilar [5]. Selwyn fikricha, raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonida maqsadga muvofiq qo'llanilmasa, ular ta'lim sifati oshishiga emas, balki formal raqamlashtirishga olib kelishi mumkin [6]. Shu bois raqamli kampus konsepsiyasini amalga oshirishda pedagogik maqsadlar va texnologik imkoniyatlar o'rtasidagi muvozanatni saqlash muhim hisoblanadi.

Xulosa ўрнида айтиш мумкинки, raqamli kampus konsepsiyasi ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi zamonaviy model bo'lib, u ta'lim jarayonini moslashuvchan tashkil etish, boshqaruv samaradorligini kuchaytirish va ta'lim sifatini yaxshilash imkonini beradi. Biroq ushbu konsepsiyani muvaffaqiyatli joriy etish ilmiy asoslangan yondashuv, malakali pedagog kadrlar va ishonchli texnologik infratuzilmani talab etadi. Mazkur shartlar ta'minlangan taqdirda, raqamli kampus oliy ta'lim tizimining barqaror rivojlanishida muhim omil bo'lib xizmat qiladi [1; 3].

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. UNESCO. Digital Transformation of Education. — Paris: UNESCO, 2021. — 56 p.
2. Брусиловский П.Л. Интеллектуальные обучающие системы. // Информатика. Наука-технический сборник. Киев, 2019. № 2.
3. OECD. Education in the Digital Age. — Paris: OECD Publishing, 2020. — 210 p.
4. Castells M. The Rise of the Network Society. — Oxford: Blackwell Publishing, 2010. — 656 p.
5. Гайнутдинова Ф. Интерактивные методы обучения и искусственный интеллект / Ф. Гайнутдинова // Современное образование. - 2021. - № 7. - С. 45-53.
6. Selwyn N. Education and Technology: Key Issues and Debates. — London: Bloomsbury, 2016. — 192 p.